

**Muhoksen yläkoulun
toimintakertomus
vuodelta 2023**

MUHOXSEN YLÄKOULUN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2023

YLEISKATSAUS

Lukuvuoden 2022–2023 alussa Muhoksen yläkoulussa opiskeli 466 oppilasta, joista tyttöjä oli 234. Opetusta järjestettiin 23 yleisopetuksen ryhmässä. Seitsemänsiä ja yhdeksänsiä luokkia oli kahdeksan ja kahdeksansia luokkia seitsemän. Lisäksi yläkoululla toimi kolme pienryhmää. Edelliseen lukuvuoteen verrattuna Muhoksen yläkoulun opetusryhmien määrä pysyi ennallaan. Yläkoulussa opetti ja ohjasi oppilaita 35 aineenopettajaa, kaksi päätoimista oppilaanohjaajaa, nivelvaiheen oppilaanohjaaja, kolme laaja-alaista erityisopettajaa, kolme erityisluokanopettajaa ja kahdeksan koulunkäynninohjaajaa. Kaksi koulunkäynninohjaajaa ja yksi laaja-alainen erityisopettaja oli palkattu valtion myöntämällä koronarahalla, joka on tarkoitettu koronaepidemian aiheuttaman oppimisvajeen paikkaamiseen. Opettajista seitsemän opetti myös Muhoksen lukiolla. Lisäksi yksi Muhoksen lukion opettaja opetti Muhoksen yläkoululla. Edellä mainittujen lisäksi yläkoulun toiminnasta vastasivat lukion kanssa yhteinen toimistos sihteeri, kouluavustaja, vahtimestari ja iltavahtimestari.

Lukuvuoden 2023–2024 alussa Muhoksen yläkoulussa opiskeli 450 oppilasta, joista tyttöjä oli 218. Opetusta järjestettiin 23 yleisopetuksen ryhmässä. Seitsemänsiä luokkia ja kahdeksansia luokkia oli kahdeksan ja yhdeksänsiä luokkia oli seitsemän. Lisäksi yläkoululla toimi kolme pienryhmää. Edelliseen lukuvuoteen verrattuna Muhoksen yläkoulun perusopetusryhmien ja pienryhmien määrä pysyi ennallaan. Yläkoulussa opetti ja ohjasi oppilaita 35 aineenopettajaa, kaksi päätoimista oppilaanohjaajaa, nivelvaiheen oppilaanohjaaja, kolme laaja-alaista erityisopettajaa, kolme erityisluokanopettajaa ja kahdeksan koulunkäynninohjaajaa. Yksi koulunkäynninohjaajista ja yksi laaja-alainen erityisopettaja palkattiin valtion myöntämällä erityisavustuksella ns. tasa-arvorahalla. Opettajista kuusi opetti myös Muhoksen lukiolla. Lisäksi kaksi Muhoksen lukion opettajaa opetti Muhoksen yläkoululla. Edellä mainittujen lisäksi yläkoulun toiminnasta vastasivat lukion kanssa yhteinen toimistos sihteeri, kouluavustaja, vahtimestari ja iltavahtimestari.

Vuonna 2023 Muhoksen yläkoulun rehtorina toimi Juha Piirala ja vararehtorina Kari Toivanen. Yläkoulun opetus järjestetään viisijaksojärjestelmällä eli lukuvuosi jaetaan viiteen yhtä pitkään jaksoon. Yhden jakson pituus on 37–38 työpäivää. Oppiaineiden opetus on kurssitettu ja opetussuunnitelman mukaiset kurssit jaetaan lukuvuoden sisällä viiteen jaksoon. Osa oppiaineista, kuten kielet ja matematiikka on hajautettu kaikkiin jaksoihin, jolloin oppilailla on kyseisten aineiden opetusta jokaisessa jaksossa läpi vuoden. Pääosa arvosanoista annetaan lukukausien lopussa ja joitain yksittäisiä numeroita annetaan eri jaksojen päättyessä.

Syksystä 2017 alkaen Muhoksen yläkoululla otettiin käyttöön uusi perusopetuksen opetussuunnitelma OPS 2016. Uuden opetussuunnitelman käyttöön ottaminen tapahtuu ikäluokka kerrallaan alkaen syksyllä 2017 yläkoululle siirtyneestä ikäluokasta. Siirtymäkauden aikana Muhoksen yläkoululla oli käytössä rinnan kaksi eri opetussuunnitelmaa. Syyslukukauden 2019 alusta alkaen kaikki Muhoksen yläkoulun oppilaat ovat opiskelleet uuden opetussuunnitelman mukaisesti. Uusi opetussuunnitelma vaikutti voimakkaasti esim. koulun valinnaisainetarjontaan kasvattamalla valinnaisaineiden lukumäärää entiseen tilanteeseen verrattuna.

TOIMINALLINEN TULOS

Yläkoulun opetusta voidaan pitää erinomaisena, sillä kaikki 7.- ja 8.-luokkalaiset siirrettiin seuraavalle vuosiluokalle ja lähes jokainen 9.-luokkalainen sai peruskoulun päättötodistuksen kolmen vuoden opiskelun päätteeksi. Kahdella 9.-luokan oppilaalla opiskelu jatkui vuosiluokkiin sitomattomana opiskeluna jonkin matkaa seuraavan lukuvuoden puolella. Merkittävänä asiana opiskelujen etenemisessä oli henkilökunnan sitoutuminen yhteiseen tavoitteeseen eli oppilaan parhaaksi työskentelemiseen. Tämä näkyi positiivisesti myös koulun työilmapiirissä ja auttoi jaksamaan haastavina aikoina työpaineen keskellä. Kiitoksen ansaitsevat kohtuullisen kokoiset ryhmäkoot.

Kouluvuotta ovat sävyttäneet erilaiset poikkeus- ja erityispäivät. On hyvä muistaa, että monipuolinen opetustyön ulkopuolinen toiminta on keskeinen osa koulun kasvatustoimintaa ja se tuo vaihtelua teoriaopiskelun sävyttämään koulutyöhön. Lisäksi yhteinen koulun arjesta poikkeava ohjelma kasvattaa koulun yhteisöllisyyttä ja auttaa oppilaita jaksamaan koulutyön täyttämän arjen keskellä.

Merkittävä osuus yläkoulun hyvässä tuloksessa on viikoittain kokoontuvalla oppilashuollon suunnitteluryhmällä, joka toimii rehtorin johdolla. Joka maanantai klo 13.10–14.00 kokoontuvaan oppilashuollon suunnitteluryhmään kuuluivat rehtori, opinto-ohjaajat, laaja-alaiset erityisopettajat, koulukuraattori, kouluterveydenhoitaja sekä (kutsuttuna, tarpeen mukaan) sosiaalipalvelun edustaja. Ryhmä käsitteli ja pyrkii löytämään ratkaisuja kouluyhteisössä esiin tulleisiin oppilashuollollisiin ongelmiin.

Arkipäivän oppilashuollollisissa asioissa avainhenkilöinä olivat luokanvalvojat, ja heidän lisäksi toiminnassa oli mukana koko koulun henkilökunta ja oppilaiden huoltajat. Varsinainen yksilökohtainen oppilashuoltotyö toteutettiin erikseen koottavissa moniammatillisissa tapauskohtaisissa oppilashuoltoryhmissä. Koulukohtaista oppilashuoltotyötä tehtiin kolme-neljä kertaa lukuvuodessa kokontuvassa koulukohtaisessa oppilashuoltoryhmässä moniammatillisena yhteistyönä. Tähän työhön osallistuivat myös oppilasedustajat ja edustaja vanhempainyhdistyksestä.

Lukuvuoden 2022–2023 monialaisena teemana Muhoksen yläkoululla oli samanarvoisuus. Teemaa toteutetaan poikkeuspäivien avulla, joihin sisältyi koululla järjestettäviä teemaan liittyviä työpajoja oppilaille. Teemaa toteutettiin eri oppiaineiden välisenä monialaisena ja eheyttävänä oppimiskokonaisuuksena, johon sisällytettiin laaja-alaisen osaamisen tavoitteita. Lukuvuonna 2023–24 koulun monialaisena teemana ovat työelämätaidot. Teemaa on toteutettu mm. järjestämällä aiheeseen liittyviä erityispäiviä oppiainekohtaisesti sekä koko koulua koskevia teemapäiviä.

TALOUDELLINEN TULOS

Muhoksen yläkoulu alitti annetun talousarvion lopullisen toteuman ollessa n. 99 % (alitus n. 45.000 €) talousarviosta. Toimintatuottojen osalta ylitys oli n. 17.000 euroa (talousarvion odottaman ollessa 500 €). Ennakoidusta poikkeava toteuma perustuu Muhoksella toimineen perhekodin muuttamiseen toiselle paikakunnalle, jolloin Muhoksen kunta pystyi laskuttamaan koulutuskustannuksia sijoittajakunnilta kevätlukukauden 2023 osalta.

Suurimmista menoeristä henkilöstökulut vastasivat kohtalaisen hyvin talousarvio mukaista ennakkointia, sillä alitus ko. menokohdassa oli n. 18.000 € talousarvion ollessa n. 2.454.000 €. Suurimat talousarvion ylitykset henkilöstömenojen osalta näkyvät sijaisten palkoissa (ylitys n. 51

000 €). Huomattavaa on kuitenkin, että sijaiskulut laskivat vuodesta 2022, jolloin ne olivat n. 93.000 € (vuonna 2023 ne olivat n. 86.000 €). Haasteena sijaiskulujen toteumassa pysymisessä on se, että talousarvioon varattu summa on varsin optimistinen toteutuneisiin sijaistarpeita nähden (35.000 €). Suurimmat talousarvion alitukset henkilöstömenojen osalta näkyvät vakinaisen henkilöstön palkoissa (alitus n. 38.000 €) ja tuntiopettajien palkoissa (alitus n. 39.000 €). Osa em. alituksista näkyi vastaavasti kuluina sijaispalkoissa.

Palvelujen ostot kokonaisuudessa alittivat talousarvioon varatun määrärahan n. 9.000 €:lla. Suurimat ylitykset kohdistuivat tietokoneohjelmistoihin ja lisenssimaksuihin (ylitys n. 2.000 €). Ilmeisesti kustannustason nousua ei kyetty ennakoimaan tarpeeksi tarkasti talousarvion laadinnan yhteydessä. Muissa toimintakuluissa toteuma talousarvioon varattu määräraha alittui (alitus n. 22.000 €). Poistot ylittivät arvioidun toteuman ollessa n. 38.000 € (ylitys n. 25.000 €). Poistojen osalta todettakoon, että ylitys oli aiempia vuosia suurempi. Pienenä kuriositeettina toki voidaan ihmetellä, että miksi ko. kohta ei toteudu talousarvion mukaan. Poistot kirjataan kunnan teknisissä palveluissa eli ovat ns. ulkoa annetut.

Voidaan todeta, että Muhoksen yläkoulun talousarviomäärärahoja tulisi tulevina vuosina korottaa vastaamaan kohonneita materiaalikustannuksia. Korkea inflaatio on heijastunut selkeästi sekä oppimateriaalien että työaineiden hintoihin vuonna 2023. Oppimateriaali- ja -kirjahankintoihin käytettävien määrärahojen riittämättömyys asettaa omat haasteensa uuden opetussuunnitelman hengen mukaisen opetuksen toteuttamiselle. Esimerkiksi uuden opetussuunnitelman vaatimia oppimateriaali- ja -kirjatilauksia ei voida nykyisillä määrärahoilla täysin toteuttaa. Yläkoululla oppikirja- ja -materiaalitulauksia tehtäessä toki huomioidaan kierrätettävyyttä ja välineiden pitkäikäisyys. Työvälineiden käyttö on yläkoululla kovaa ja materiaaleja kuluttavaa.

YHTEISTYÖ KODIN JA MUIDEN SIDOSRYHMIEN KANSSA

Koulun tärkein yhteistyökumppani on koti ja tähän yhteistyöhön haluamme kouluna panostaa. Yhteydenpito kotien ja koulun välillä tapahtuu Primuksen internetkäyttöliittymän Wilman avulla. Vanhempiin/huoltajiin ollaan yhteydessä myös puhelimitse sekä palaverissa ja henkilökohtaisissa tapaamisissa. Jokaisen lukuvuoden alussa 7.-luokkalaisten vanhemmille ja oppilaille pidetään yhteinen tutustumisilta Koortilassa. Mukana ovat luokanvalvojat, oppilaanohjaajat, kuraattori, rehtori sekä vanhempainyhdistyksen edustaja.

Perinteinen 6.-luokien tutustuminen Muhoksen yläkouluun järjestettiin keväällä 2023 oppilaille ja heidän huoltajilleen. Marraskuussa 2023 järjestettiin 9.-luokkalaisten huoltajille vanhempainilta tulevaan yhteishakuun liittyen. Opettajat järjestivät lukuvuoden aikana omille valvontaluokilleen vanhempainvartteja. Lisäksi yhteistyötä toteutettiin oppilaspalaverissa, joissa vanhemmat olivat mukana. Oppilaspalaverissa keskusteltiin oppilaan koulunkäyntiin liittyvistä asioista. Mukana palaverissa oli tarpeen mukaan rehtori, erityisopettaja, sosiaalitoimen edustus ym. yhteistyötahoja.

Luokanvalvojat huolehtivat omien luokkiensa oppilasasioista; seurasivat oman valvontaluokkansa oppilaiden koulunkäyntiä, poissaoloja, oppituntipalautteita yms. ja olivat tarvittaessa yhteydessä koteihin. Yhteistyö oppilaiden huoltajien kanssa oli antoisaa ja sujui hyvässä hengessä.

Yhteistyötä tehtiin myös monien muiden tahojen kanssa, joista merkittävimpinä Muhoksen lukio, alakoulut, esi- ja varhaiskasvatus, seurakunta, 4H- yhdistys, vanhempainyhdistys sekä Oulujoen perhekoti ja Oulujoen koulu. Yhteistyö oli puolin ja toisin onnistunutta.

KATSAUS TULEVAISUUTEEN

Muhoksen yläkoulun tulevaisuus näyttää opetustilojen osalta valoisalta, sillä tilat tarjoavat erinomaiset puitteet muhoslaisille nuorille kulkea opintietään kohti toisen asteen koulutusta ja työelämää. Tiloihin liittyen viime aikoina on noussut huoleksi sisäilmaan liittyvät asiat. Kahdesta koulun luokasta on vaihdettu lattiamatot sisäilmavaikutusten perusteella aiempina vuosina ja kesällä 2023 vastaava operaatio tehtiin kolmeen luokkaan. Koulun näkökulmasta olisi kuitenkin tärkeää, että kaikki tilat mitattaisiin ja todettaisiin, että onko mahdollista lattiamattojen vaihtotarvetta muissakin tiloissa. Käyttäjän jättäminen epätietoiseksi ja mahdollisten sisäilmaoireiden odottaminen ei ole ratkaisu tässä tilanteessa. Toinen merkittävä huoli liittyy määrärahojen riittävyyteen toiminnan pyörittämisen ja oppimistulosten saavuttamisen näkökulmasta. Ilman rahaa ei voi tehdä tulosta.

Erityisopetuksen resurssien tulee seurata tukea tarvitsevien oppilaiden määrän kasvua, jotta laadukas erityisopetus voidaan taata myös Muhoksen yläkoulua käyville perusopetuksen oppilaille. Erityisesti laaja-alaisen erityisopetuksen tuntiresurssi on tällä hetkellä riittämätön. Lisäksi paineita luokkamuotoisen erityisopetuksen lisäämiseen on ilmennyt etenkin kuluvana lukuvuonna ja paine jatkuu tulevina vuosina.

Oppilaiden levottomuus on kasvanut viimeisten vuosien aikana. Onko syynä korona, some tai vape (sähkötupakka) vai kaikki em. yhdessä. Ilmiö on yleinen ja on selkeästi näkynyt tiedotusvälineissä kuluneen vuoden aikana. Koulun keinot ovat rajalliset, mutta niitä käytetään ja uusia keksitään tilanteen mukaan. Oppilaita osallistetaan keinojen mietintään ja kokeillaan jotain muuta, jos jokin konsti ei toimi. Toiveena koululla olisi riittävän pienten ryhmäkokojen säilyttäminen ja kasvatusohjaajan tehtävän perustaminen -ohjaajan toiminnasta meillä on hyvä kokemus menneiltä vuosilta.

Kasvavaksi haasteeksi on viime vuosina muodostunut yhä suurempi oppilaiden erityisten opetusjärjestelyjen tarve. Yhä useammalle oppilaalle joudutaan miettimään päivittäisen työajan lyhentämistä, erityisiä koejärjestelyitä ja vuosiluokkiin sitomatonta opetusta. Hyvin usein kyse on koulu-uupumuksesta ja syrjäytymisvaarasta. Erityiset opetusjärjestelyt vaativat koulun henkilökunnalta suurta joustavuutta ja valmiutta kehittää erilaisia ratkaisuja oppilaan oppimisen arvioimiseksi ja toteuttamiseksi käytännössä. Lukuvuonna 2023–24 Muhoksen yläkoululla opiskelee kolme oppilasta vuosiluokkiin sitomattomassa opetuksessa ja kehityskulku näyttäisi olevan sen suuntainen, että näiden oppilaiden määrä tulee kasvamaan tulevina vuosina.

Vuosiluokkiin sitomaton opiskelu tarkoittaa sitä, että oppilas voi opiskella tavanomaista hitaampaan tahtiin ilman, että vuosiluokalta toiselle siirtyminen vaarantuu. Vastaavasti ko. oppilas voi saada perusopetuksen päättötodistuksen kesken lukuvuotta. Em. eritahtisuus asettaa suuria haasteita ko. oppilaiden opetuksen käytännön toteutukselle. Tulevina vuosina tulisikin miettiä mahdollisuutta perustaa erillinen opetusryhmä vastaamaan vuosiluokkiin sitomattomien oppilaiden opiskelusta. Kyseessä voisi olla toisen joustavan perusopetuksen (JOPO) ryhmän perustaminen Muhoksen yläkululle. Yleensä em. oppilaille ei ole vaikeuksia oppimisessa vaan sosiaalisissa tilanteissa ja suuressa ryhmässä opiskelussa.